

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 83. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649682233248/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

Da jeg om Aftenen ene vandrede gjennem Gaderne i den fremmede By, for at finde til *Hôtel de Bavière*, gik jeg vild og kom saaledes til »Auerbacher-Kellers», der, som bekjendt er mærkelig ved *Dr. Faust*, der her, efter Sagnet, foer ud af et Vindue, ridende paa et Viinfad. Jeg gik derned, for dog at have været i det mærkelige Værelse, hvor denne Historie havde passeret; dette var meget lille, og havde kun det ene Vindue, hvorigjennem Faust var reden bort. Paa Betrækkene var den hele Begivenhed afmalet, Skade, at de vare lidt for sorte og utydelige.

Her sad ellers tre gamle Personer i en dyb Disput; jeg troer det var om det Ubegribelige, at en Trekant, dog i Grunden er en halv Fir-kant; det lod til, at de ogsaa paa Vinens Dunster vilde flyve endnu længere, end ud af Vinduet. Tilsidst begyndte de at synge, som *Frosch* og *Brander* i *Goethes Faust*: »es war eine Ratt' im Kellernest!» det vil sige, de sang just ikke denne, men Situationen var den samme; saa at jeg hvert Øieblik skottede til Døren, om ikke *Mephistopheles* kom med Doctoren.

Den italienske Opera-Trup fra *Dresden* var her i *Leipzig*, og gav alt, ved min Ankomst deres tiende Forestilling. Jeg saae: »*Tell*» af Rossini: Stykket er i fire Acter, men da det, uden Forkortninger, vilde blive for langt og trættende, baade for Tilhørerne og de Syngende, havde man, ligesom ved »*Menneskeslægtiens Ødelæggelse*», skaar det midt over, saa at man den ene Aften, saae de to første Acter, og den næste Gang, de to sidste. Man blev altsaa nødt til at betale dobbelt, for at see det hele Stykke. Jeg var der begge Aftener, og fik da saa noget Heelt ud deraf.

Ikke et Ord blev talt, Dialogen var Recitativ, men naar Recitativer synges med det Udtryk, som de bleve her, ere de ingenlunde trættende. Signor *Zezi* var en fortræffelig *Tell*, havde et smukt Udortes, og robede ogsaa Tanke og Spil, noget som man fandt mindre af, hos Signora *Palazzesi*, der udførte *Mathildes* Partie; men hun sang smukt, havde Skole, Ynde og Styrke, bare hun ikke havde gjort saa mange Grimasser, lagt Hovedet saameget tilbage, hver Gang hun slog Triller og gjorde de kunstige Løb med Stemmen. Publikum modtog hende med stormende Klap og Bifald, thi hun var meget afholdt, og traadte nu første Gang frem, efter at have ligget af *Fluenza*.

En Signor *Rubini* sang Arnolds Partie, jeg siger sang, thi der var ikke Tanke om Spil. Det var mig en kunstig Marionet, der kun havde

to Bevægelser med Armen; lige ud, og saa Haanden paa Hjertet; men der var et smukt Tone-Organ i den gode Mand!

Hvor blødt og udtryksfuldt klang mig ikke det italienske Sprog, det er Toner selv, der ere forstenede til Ord; – hvor smukt maa det ikke klinge, i den stille Nat, under den sydlige Himmel, at høre disse Toner, tolke Kjærlighed! – *Kjærlighed!* – hu! hvor hæsligt haardt og snurrende klinger dog paa Dansk, dette Ord, der skal udsige det meest Aandige i Sjæl og Tanke. »Kjærlighed!» – o, han har slet ikke kjendt og følt den, som opfandt dette hæslige, skurrende Ord. – Det har vist været en gammel, gnaven Papa, der misundte de unge Hjerter deres salige Drømme, og nu som en Lænkchund snærrede af deres, som han kaldte det »Kjærlighed.» –

Hvad Musikken til *Tell*, angaar, hørte jeg den kun een gang, desuden er der sagt og skrevet saa meget om den, til dens Fordeel, at min Mening bliver saa god, som ingen. Den forekom mig, at være i en anden Genre, end den *Rossini* før har komponeret i, og næsten troer jeg, det er dette, der har fraperet Mange, mere end Compositionen selv. Mig behagede den ikke saa meget, som *Barberer i Sevilla*; den har vel en herlig Terzet, en Duet og nogle Chor, der gribe enhver, men ingen af disse have dog det characteristiske, som f.E. *Don Baziles* Arie om Bagtalelse, denne synes mig et sandt Mesterstykke. *Orpheus* fik Træer og Stene til at danse ved sit Spil, og der ligger virkelig noget heri; Musik har en forunderlig Kraft til at sætte Liv i Dødt, noget, som de fleste Opera-Texter overtøyer os om. Tonerne kaste ligesom et poetisk Gevandt om det Hele. Dog forekom *Tell* mig, her i denne aandige Paaklædning, saa underlig sammenkrympet, det var ikke den schiller'ske Helteskikkelse.

Klokken var ikke ni endnu, da Operaen var endt, jeg besøgte da Reichenbachs Have for at see Stedet, hvor *Poniatovsky*, fandt sin Død i *Elsterfloden*. Haven her, tilhører en *nig* Kjøbmand *Gerhardt*, der lader sig betale for at see dette Sted.

Her, imellem disse høie Træer, sprængte den haardt saarede Helt, forfulgt af den overlegne Fjende. Det er næsten utroeligt, at nogen kunde drukne i dette ubetydelige, smalle Vand! en Grædepil var plantet paa det Sted, han havde sat ud med Hesten, og nogle Skridt derfra, hvor de havde fundet hans Liig, stod en lille, sirupel Støtte, der overalt var beskrevet, især med Landsmænds Navne; et Strykke var ganske hugget bort af Stenen, man sagde, at her havde staaet Vers,